

HÄLSINGE LÅTEN NR 3-23

Hälsingesväng i Dalarna

Orbadenstämman

Uppdansningen i Smedjebacken

HÄLSINGE LÅTEN

ÄRGÅNG 59

Utgiven av
Folkdansringen Hälsingland
Hälsinglands Spelmansförbund

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Stina Malmberg
073-625 61 26
tidningenhalsingelaten@gmail.com

LAYOUT

Stina Malmberg och Yngve Karlsson

PRENUMERATION OCH DISTRIBUTION

Ingår i medlemskap i Hälsinglands
Spelmansförbund eller
Folkdansringen Hälsingland

Hälsinglands Spelmansförbund

Claes Johansson
Vik Ängavägen 10
827 54 Järvsö
kassor@halsinglandsspelmansforbund.se

Folkdansringen Hälsingland

Reidun Färlin
Slädvägen 7
824 40 Hudiksvall
070-868 56 46
reidunfarlin1@gmail.com

Adressändringar

tidningenhalsingelaten@gmail.com

UTGIVNINGSSCHEMA 2023

Nr	Manusstopp	Distribution
1	4/2	v. 9
2	22/4	v. 20
3	12/8	v. 36
4	11/11	v. 49

OBS! Manus måste vara
redaktören tillhanda före manusstopp.

OMSLAGSBILDEN

Hälsingskt dansspel i Boda, Dalarna
Foto: Stina Malmberg

Hälsingebocken är hämtad från:
Lokal_Profil, Wikimedia commons.

Från redaktionen

Tack till er som har skickat in bidrag till detta nummer. Om någon tycker att det är för få skribenter och att det skrivs för lite om musik, ja då vet ni vad ni kan göra åt det.

Bidrag tas tacksamt emot inför vinternumret av Hälsingelåten, gärna med era bilder också. Manusstopp är 11 november, och materialet skickas som vanligt till tidningenhalsingelaten@gmail.com.

I det här numret finns också ett höstkalendrium. Redaktionen har nu utökat området för evenemangen till angränsande län. Därifrån har det kommit in flera tips.

Vi fortsätter att ha ett kalendrium i varje nummer. Det innebär att allt som händer i Hälsingland (med omnejd) under december 2023–mars 2024 platsar vinterkalendriet.

Innehåll:

Hälsingevång i Dalarna	s. 3
Orbadenstämman	s. 4
Åbokursen	s. 5
Uppdansningen i Smedjebacken	s. 6–7
Lekstugugillet 40-årsjubileum	s. 8
Dansens dag i Bollnäs	s. 8
Föllinge-matiné i Hovra	s. 9
När och var tränar folkdanslagen?	s. 9
Anslagstavlan	s. 10
Höstkalendrium, annonser	s. 11

Skicka in material
eller synpunkter?
Klicka här!

Hälsinglands Spelmansförbunds styrelse

ORDFÖRANDE

Karin Hedlund
info@halsinglandsspelmansforbund.se

SEKRETERARE

Pia Lindh, Järvsö
070-311 67 18
pia.lindh@hotmail.com

KASSÖR

Claes Johansson
kassor@halsinglandsspelmansforbund.se

FÖRBUNDETS BANKGIRONUMMER
5026-2500

Folkdansringen Hälsinglands styrelse

ORDFÖRANDE

Åsemi Byström
Trogsta 413, 824 62 Forsa
070-517 89 15
halsingland@folkdansringen.se

SEKRETERARE

Stina Malmberg
Herrgårdsvägen 51, 827 92 Ljusdal
073-625 61 26
stina.malmberg@hybo.nu

KASSÖR

Reidun Färlin
Slädvägen 7, 824 40 Hudiksvall
070-868 56 46
reidunfarlin1@gmail.com

DISTRIKTETS BANKGIRONUMMER
5794-1403

Hälsingesväng på Boda Gammelgård i Dalarna

Tänk vad man kan få plats med i en buss! Trots att den redan rymde två spelmanslag och ytterligare ett spelgång fanns det plats för några danssugna medföljare.

Jag tog chansen och hängde med när Bollnäsbygdens spelmanslag, Alfta spelmanslag och Jonssonlinjen åkte till Dalarna en fredagskväll i juli för att spela på danslogen i Boda.

Danskvällen inleddes med att alla musiker samlades på och strax nedanför scenen och gemensamt spelade några låtar. Därefter turades lagen om att spela. Det blev dansspel till och med i pausen, då några av Bollnäsbygdens unga "folkisar" visade att de minsann inte var födda i farstun när det gäller svängigt dansspel! Vi dansare hade en helkväll, med rolig, varierad dansmusik från olika landskap. Och dansgolvet på Gammelgården hade ett fantastiskt glid – en sann fröjd, särskilt för polskedansare.

STINA MALMBERG

Orbadenstämman

Orbadenstämman arrangerades för andra året (efter det ca 20 år långa uppehållet) och stämman har växt både till innehåll och publiktillströmning.

Årets kurser arrangerades av Studieförbundet Bilda och var välbesökta och hölls av Ellika Frisell (låtkurs), Rafael Sida (slagverkskurs för nybörjare), Johanna Bölja Hertzberg (kulningskurs) samt Frida Modig (danskurs i polska för nybörjare).

Ondagen ägnades främst åt barn och ungdomar, med ett dagsläger med avslutande konsert och dansspel för GUF och ULV (Upplands Låtverkstad). Bandet Tvesövla med två hälsingar (Adrian Hansson Bånga och Fritz Dahlström) som nu studerar folkmusik vid KMH gjorde en populär konsert på logen. Efter dem intog Två Otrevliga Flickor, de spelade på förra årets stämma och var så populära att de helt enkelt fick återkomma!

Några andra som spelade för andra året i rad var Draupner. Med sig hade de gästerna Pär Engman, FEGT och dansgruppen Schwung. Avslutningen på konserten var en av stämmans höjdpunkter. From-Olledockan från "Ingen som jag" flög in på Gästgivars tun med sin blå fiol, omringad av dansarna i Schwung till tonerna av FEGT och Draupner.

Förra årets program var lokalt präglat men till detta år hade banden kommit lite vidare ifrån. Skivaktuella duon Ellika Frisell och Rafael Sida spelade lyhört på fiol och slagverk på den nya scenen intill Gästgivars parkering.

Norska Valkyrien Allstars, med sin unika blandning av folk, pop, jazz och rock fick publiken att glömma att det ösregnade.

Något som verkligen gör Orbadenstämman unik är Kyrkbåtskonserten där de uppträdande lagen själva ror till Orbaden och spelar i båtarna för publiken på stranden (och i vissa fall i vattnet). Vårdar är Bollnäsbygdens och Järvsö spelmanslag som varje år bjuder in ett tredje lag. Förra året kom Folkteaterns Låtstuga från Gävle och i år Alfta spelmanslag.

Ung Scen är ett programinslag som kureras av Föreningen Unga Folkmusiker och Studieförbundet Bilda på Delsbo- och Orbadenstämman. På Gästgivars tun spelade Elsa och Alma, FEGT och Schwung för en stor publik.

Veras loge, där dansen hålls, ligger några hundra meter från Gästgivars och även där spelade spelmanslagen, samt en lång rad övriga konstellationer och grupper. Några nystartade grupper som spelade till dans var Rummelkullen och Pipsvängen.

Defileringen och allspelet var fullt av spelmän och leddes av Örjan Hansers, Görgen Antonsson och undertecknad. Urvalet av låtar kommer ändras lite från år till år men ska bestå av lokala låtar, några väl kända och några som vi tycker bör lyftas fram.

Arrangörer är föreningen Orbadens vänner, med Frida Krantz som producent. Hon och övriga i arrangörgruppen har gjort ett enastående jobb med att först och främst få till ekonomin och planeringen för att göra stämman möjlig, men också att engagera volontärer, programgrupp, sponsorer och lokalsamhälle. Vi är många som längtar efter nästa års Orbadenstämma.

**STAFFAN JONSSON,
ALLSPELSLEDARE OCH
DEL I PROGRAMGRUPPEN FÖR ORBADENSTÄMMAN**

Efter flera års uppehåll var den äntligen tillbaka – Åbokursen!

Först var det ju pandemin som lade sin blöta filt över allting. Sedan lämnade Stig Dahlfors oss och jordelivet, han som var kursens initiativtagare och självklara mittpunkt. Men just därför – till Stigs minne – återuppstod kursen i år. Och som vanligt spelade Klint-Olle medan Erik och Barbro instruerade ett tiotal Hälsingdanser.

Men innan jag kom dit kände jag mig (som vanligt) väldigt osäker på om jag verkligen var på rätt väg! Grusvägarna slingrade sig fram genom ett fantastiskt fint jordbrukslandskap. Långe. Och just när jag tänkte ”nä, nu måste jag ha kört fel” lyste den gula vägskylden med ”Åbo 1” välkomnande emot mig.

Ingen körde helt vilse, alla anmälda infann sig. Med instruktörer och spelman var vi ungefär 30 personer. Tonvikten låg på polskorna från Hälsingland, och vi tog oss ganska raskt genom Alfta, Arbrå och Järvsö. Gammalpoliskan från Delsbo blev nog en lite större utmaning, men när man får till den är den så fin. Hambopolskor fanns det förstås också plats för, både från Jättendal (”rallarhambo”) och från Sidsko-

gen i Järvsö (med motsols vals). Ännu en av mina favoriter – Höppa Köna från Bergsjö – fanns med på programmet! En skön liten dans, som skulle kunna ha utvecklats ur den sörmländska hamburgskan med mig. Till polskemusik dansas också skrean från Nor, men den liknar ju mer en stigvals med viltur, fast i omvänd ordning. Även den är en nätt och behaglig dans.

Några schottisar fanns också på programmet. Vi började med Hammerdals-schottis från Kilafors. Jag låter det vara osagt om den finns på min favoritlista. Sedan drog Barbro och Erik överraskningskortet ur ärmen och slängde in ”schottis 1 och 2”. Kvack! Vad är detta? Luriga schottis-steg, där svikten på fjärde taktslaget är utbytt mot ett kort steg, alltså 4 taktslag= 4 korta steg. Det var något att öva på! Till sist satt stegen och de tre turerna någorlunda, men förmodligen bara för dagen. Nu är nog allt som bortblåst. Men ack så nyttigt att pröva på något helt nytt och svårt! Bra för hjärnans plasticitet.

STINA MALMBERG

Uppdansen i Smedjebacken

Vid årets polskmärkesuppdansning i Smedjebacken deltog dansare från hälsingelagen Högs gille, Arbråbygdens gammeldansgille och Järvsö folkdanslag. Många märken och diplom blev det! Här följer en bildkavalkad.

STINA MALMBERG

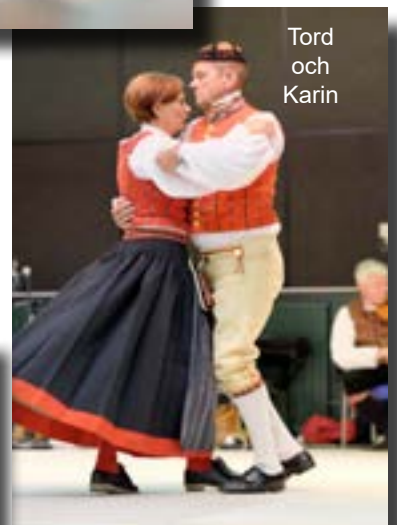
Christer och Maria

Mats och Carina

Annette och Per

Tord
och
Karin

Elias och Barbro

Anna-Sara och Michael

Kajsa och Johan

Ulrika och Pär

Ann-Katrin och Mikael

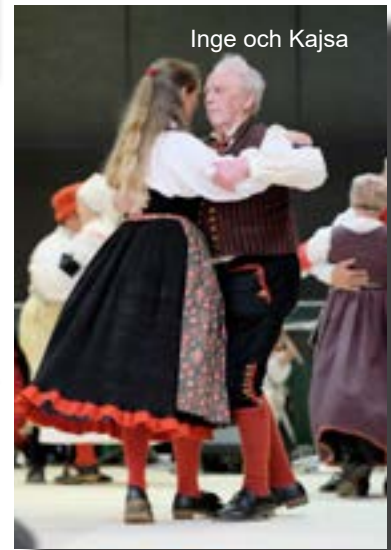
Camilla
och
Magnus

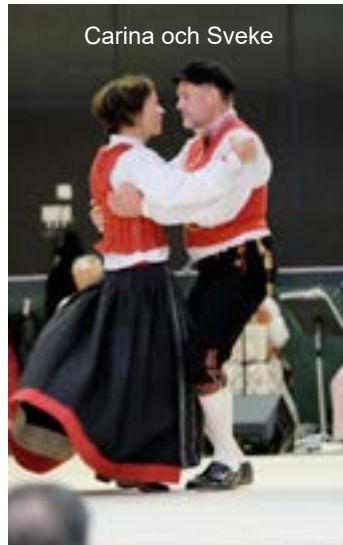
Marittha och Johann

Marta och Anders

Inge och Kajsa

Carina och Sveke

Einar och Ines

Från spelmans-
perspektivet.
Foto: Annette
Gabrielsson

Grattis till Stort Silver 2023!

HÄNT MED FÖTTER

Lekstugugilletts 40-årsjubileum

Lekstugugillet startade med en grupp som avknoppade sig från Högs gille för att dansa gammeldans och folkdanser. Efter hand kom man även att blanda upp träningen med gillesdanser och landskapsdanser. Olle och Ingrid Frykmo var dansledare sedan starten.

Första träffen hade man 19 okt 1982, då man tränade i gymnastiksalen i Idenorsskola. Övriga ställen man har tränat på har varit Hällans Bygdegård, Sanna skola och nuvarande lokal Delångersgården.

På den tiden hade man inspelad musik på kassetband som Olle hade redigerat så att musiken låg i turordning efter de danser man skulle träna den kvällen.

Detta övergick år 1994 till att man istället kunde använda sig av levande musik. Sådana storheter som Ruben Karlsson har även spelat för Lekstugugillet på uppvisningar. Andra musiker har varit Paul Blanck 1994–2016, Helmer Andersson, Åke Blanck och Mats Röberg. Nuvarande musikanter som gläder dansarna är Lars-Göran Brandt och Karin Johansson.

Lekstugulaget har varit flitiga att visa upp sig under många år på ålderdomshem och hembygdsgårdar runt Hudiksvall, mest i samband med midsommar.

Med anledning av att föreningen firade sitt 40-årsjubileum ordnades en sammankomst i Vallsta där vi fick ro kyrkbåt efter Ljusnan uppströms ca 1,5 km. Vi var ett 15-tal folkdansare som höll takten till rorsman Lasses anvisningar och stränga tillsägelser för att ta oss fram.

Vädret var småregnigt men hindrade inte oss vikingar för att tycka detta var en trevlig upplevelse. Väl framme vid Orbadens sandstrand tog vi oss upp till Vikingaläget via 90 st trappsteg och där väntade sallad och fika som intogs i stearinljusens sken och elden som sprakade hemtrevligt. För den som hade möjlighet kunde man göra ett besök vid en kolmila ett stycke därifrån och få sig en kolbulle som avslutning av kvällen.

REIDUN FÄRLIN

Dansens dag i Bollnäs

Den 29 och 30 april genomfördes evenemanget i Bollnäs. Åtta olika dansföreningar i kommunen med omnejd hade strålat samman och satt ihop ett program som skulle locka allmänheten att intressera sig för dans av olika slag. Initiativtagare var Dansoteket med Camilla Lucchesi, Studieförbundet Vuxenskolan, Nimbus (som välvilligt ställde sin lokal till förfogande) och ytterligare representanter för dansare i Bollnäs.

Bollnäs Folkdanslag var inbjudet att delta, och chansen kunde vi förstås inte låta gå förbi oss. Vi ombads att ställa upp vid två tillfällen, dels på lördagens Familjelördag i Kommunhuset, där Camilla och vår ungdomsledare Frida Modig tillsammans gjorde ett lekfullt och inspirerande program för de allra yngsta, i åldern 3–5 år, tillsammans med en vuxen och till tonerna av Fabian Modigs nyckelharpa. Tillströmningen var god, dryga 20-talet barn med föräldrar eller annan vuxen. Endast en gosse deltog såvitt jag kunde se, och det var tydligt att modet för de unga dansarna föreskrev regnbågsfärgat på något sätt i klädedräkten, och en hel del tyll och paljetter. Barn och föräldrar ställde mangrant upp och fick delta i flera olika turer som vi brukar dansa när vi gör en polonäs.

Samtidigt pågick flera olika workshops i Nimbus lokal ledda av företrädare för t.ex. Woxnadalens Squaredancers, Swivelfeet, Line dancers m.fl.

På söndagen genomförde vår andra ungdomsledare, Linnéa Ramström, en kurs i schottis, under en knapp timmes tid, även den välbesökt. Vi "gamla" folkdansare var med och stöttade så gott vi kunde. Vår spelman Karin Hedlund gjorde succé och deltagarna uttalade att det var lyxigt att dansa till levande musik! Kursdeltagarna verkade nöjda, och andra prova-på-grupper tog vid.

Vi hoppas att schottiskursen givit mersmak och att nya dansare vågar sig till våra övningskvällar och att de kanske återkommer i höst, för då har vi en ny grej på gång. På initiativ av regionens dansansvariga, Hanna af Kleen och kommunens eventansvarige Emil Westberg så förbereder sig nu samtliga dansföreningar för en hel veckas arrangemang "Bollnäs Dansar", under vecka 42. Håll koll på kommunens hemsida.

KERSTIN CARLSON-STJERNBERG
BOLLNÄS FOLKDANSLAG

Föllinge-matiné i Hovra

En fin sensommar dag i augusti var två Föllinge-polskor både på tapeten och dansgolvet på Hovras fantastiska dansbana.

Stina Malmberg med musik av Gammligan tog upp två lite ovanliga polskor: Rupolska och Shlakapolska.

De är lite speciella och ganska svettkrävande speciellt när man är nybörjare och ovan.

Men med säker stämning och med bra spelmän lotsade Stina oss förbi svårigheterna. Till kursen kom ca 10 par som fick en fin upplevelse i nya steg och danser.

Efter kursen fikade vi gott hembakat i Hovra Vandrarhems trevliga kafé. Sista timmen spelade Gammligan upp till fri dans.

Tack Stina, Lars-Ivar, Ronny, Dan och Lars för en fin matiné.

YNGVE KARLSSON

När och var tränar folkdanslagen?

Ljusdals folkdanslag
söndagar 18.00
Borr bygdegård

Höststart 10 sep
Prova-på: 17 och 24 sep

Högs Gille
tisdagar 19.30
Högsgården

Höststart
19 sep
Högs Gille

Dellenbygdens
folkdanslag

torsdagar
folkdansträning
barn 7-11 år 18.00
ungdom från 12 år 18.45
vuxna 19.30
höststart 21 sep

söndagar
nybörjarkurs start 17 sep
kl. 18-20
Från 24 sep är det
kurs 18-19
gammeldanskväll 19-21

Delsbo bygdegård

Bollnäs folkdanslag
onsdagar 19.00
Kämpens
hembygdegård

Höststart
13 sep med prova-på

Järvsö folkdanslag

nybörjarkurs
17, 21, 28 sep, 5, 12, 19 okt
fortsättningskurs
26 okt, 2, 9, 16, 13 nov

Viks gamla skola
[Järvsö Folkdanslag](#)

Arbråbygdens
folkdansgille
torsdagar udda
veckor
Växbo bygdegård

Höststart 14 sep
[Arbråbygdens FDG](#)

Klickbara
facebooklänkar

Här kan privatpersoner annonsera kostnadsfritt, även med bild numera.

Är det något du vill sälja eller köpa?
Mejla till
tidningenhalsingelaten@gmail.com

SÄLJES – Findansningsskor med skinnsula och skinnklack. "Dance Art Diamant". Herr strl ca 43, men för smala för mina gamla breda fötter, som protesterar efter någon timme.
Yngve Karlsson, 070-306 44 96

KÖPES – Färladräkt, herr
Storlek 50.
Agnetha Savelin
netan68@yahoo.se

KÖPES – Bollnädräkt herr med blå väst.
Storlek som passar en man som är 175 cm och smärt.
Lena Snith Qvarford
070-553 19 50
lsqsb@gmail.com

Konserter på Röda Kvarn
Ljusdal

16 sep
Två otrevliga flickor

23 sep
Tangante Tres

29 sep
Maija Kauhanen och
Johannes Geworkian Hellman

14 okt
Breda Gatan

Folksång och yoga med
Johanna Bölja Hertzberg och
Camilla Silver
20-21 oktober i Järvsö

**Dans, musik eller
andra evenemang på gång i
december, januari eller februari?
Anmäl det till vinterkalendariet!**

Manusstopp 11 november

tidningenhalsingelaten@gmail.com

Klicka här!

Höstkalendarium

När?	Var?	Vad?	Länk
8 sep	Viks gamla skola	Fredagsdans Tema: Föllingedanser Soppa från 17:30 Dans 18:30–20:45	Järvsö Folkdanslag
9 sep	Dublin bar Falun	Irländsk session med Plastic Paddy!	Falu Folk
16 sep	Värstaborg Njurunda	Folkmusik på Värstaborg – Gun-Britt och Dom 19:00	Nivren Folkdansgille
23 sep	Viks gamla skola	Höstdans Järvsö Spelmanslag och gästmusiker.	Järvsö Folkdanslag
29 sep	Kulturhuset Falun	Folkmusikcafé Hoven Droven	Falu Folk
13 okt	Viks gamla skola	Fredagsdans Tema: Finnskogspols fördjupning. Soppa från 17:30 Dans 18:30–20:45	Järvsö Folkdanslag
27 okt	Kulturhuset Falun	Folkmusikcafé: Josefina Paulsson & Torbjörn Näsbom	Falu Folk
14 okt	Dublin bar Falun	Irländsk session med Plastic Paddy!	Falu Folk
14 okt	Värstaborg Njurunda	Folkmusik på Värstaborg – Rickard Näslin m.fl. 19:00	Nivren Folkdansgille
10 nov	Viks gamla skola	Fredagsdans Tema: Familjedanser. Soppa från 17:30 Dans 18:30–20:45	Järvsö Folkdanslag
18 nov	Värstaborg Njurunda	Folkmusik på Värstaborg – Skvaderlaget 19:00	Nivren Folkdansgille
25 nov	Viks gamla skola	Adventsdans Järvsö Spelmanslag och gästmusiker.	Järvsö Folkdanslag
9 dec	Värstaborg Njurunda	Folkmusik på Värstaborg 19:00	Nivren Folkdansgille

Folkmusik och gammeldans i Hälsingland

Håll dig uppdaterad!

Facebook:
Folkmusik och gammeldans
i Hälsingland